

1 Timoteo

Binibigyan ng 1 Timoteo si Timoteo ng mga tagubilin upang harapin ang maling turo at ayusin ang pagsamba, pamumuno, pangangalaga, kayamanan, at pagbabantay sa mensaheng ipinagkatiwala.

Rekonstruksiyong interpretatibo. Ipinakikita ng eksena ang konteksto ng tumanggap nang hindi ipinapakita si Pablo o ginagawang naitalang paglalakbay ang mungkahing ruta pagkatapos ng Mga Gawa.

Petsa · Antas ng katiyakan: Hinuha
humigit-kumulang AD 62–64

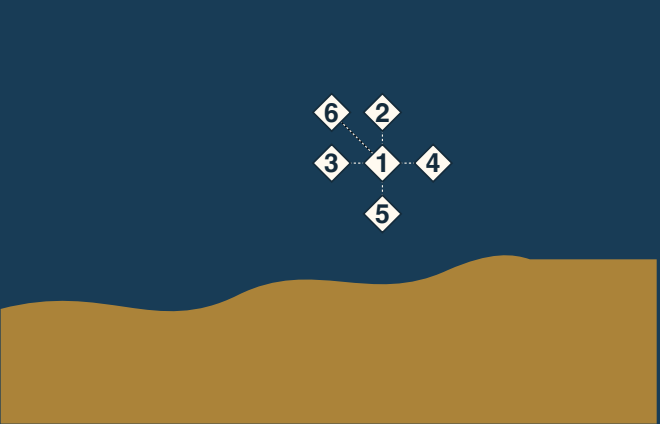
Hindi tinutukoy ng liham ang lungsod kung saan ito isinulat, hindi isinasalaysay ng Mga Gawa ang iminungkahing pagpapalaya o mga huling paglalakbay, at inilalagay ng ibang kronolohiyang tumatanggap sa tuwirang pag-akda ni Pablo ang liham na mas malapit sa AD 65.

Lugar · Antas ng katiyakan: Hinuha

Inilalahad ng liham na tumungo si Pablo sa Macedonia matapos iwan si Timoteo sa Efeso. Sa tradisyonal na rekonstruksiyon pagkatapos ng Mga Gawa, inilalagay ito sa AD 62–64, ngunit hindi tinutukoy ng liham ang lungsod ng pagsulat. Hindi tinutukoy ng liham ang lungsod kung saan ito isinulat, hindi isinasalaysay ng Mga Gawa ang iminungkahing pagpapalaya o mga huling paglalakbay, at inilalagay ng ibang kronolohiyang tumatanggap sa tuwirang pag-akda ni Pablo ang liham na mas malapit sa AD 65.

Bago at pagkatapos

- humigit-kumulang AD 60–62** Sinasabi ng Filemon na ipinadadala ni Pablo si Onesimo pabalik kay Filemon. Ipinahihiwatig ng magkakatulad na pangalan sa Colosas ang isang ugnayan, ngunit hindi nito napapahunayan ang iisang pagpapadala, nakumpletong ruta, o lungsod ng pagkabilanggo.
· Hinuha
- humigit-kumulang AD 60–62** Inilalahad ng Efeso ang pakikipag-isa kay Cristo at pagkakaisa ng mga Judyo at mga Hentil. Pinagtatalunan ang tuwirang pag-akda ni Pablo, destinasyon, at kalagayan ng pagkabilanggo.
· Hinuha
- humigit-kumulang AD 60–62** Ipinapakita ng Filipos na ang pagkabilanggo ay nagpasulong sa ebanghelyo at naglalaman ito ng himno kay Cristo. Pinagtatalunan ang lungsod ng bilangguan.
· Hinuha
- humigit-kumulang AD 62–64** Sa tradisyonal na pagbasa na tuwirang kay Pablo ang pag-akda sa 1 Timoteo at Tito, ipinahihwatig ng mga tagpuan ng mga liham ang ministeryong pagkatapos ng Mga Gawa: si Timoteo sa Efeso, si Tito sa Creta, at isang planong taglamig sa Nicopolis. Hindi isinasalaysay ng Mga Gawa ang pagpapalaya o ang ruta ng paglalakbay, at hindi tinutukoy ang Nicopolis bilang lugar ng pagsulat.
· Hinuha
- humigit-kumulang AD 62–64** Inilalahad ng 1 Timoteo si Timoteo sa Efeso; pinagtatalunan ang tuwirang pag-akda ni Pablo at ang iminungkahing rutang pagkatapos ng Mga Gawa.
· Hinuha
- humigit-kumulang AD 62–64** Inilalahad ng Tito si Tito sa Creta upang magtalaga ng mga pinuno ng iglesia; pinagtatalunan ang tuwirang pag-akda ni Pablo at ang iminungkahing rutang pagkatapos ng Mga Gawa.
· Hinuha

Bago at pagkatapos

Rekonstruksiyong interpretatibo. Ipinakikita ng eksena ang konteksto ng tumanggap nang hindi ipinapakita si Pablo o ginagawang naitalang paglalakbay ang mungkahing ruta pagkatapos ng Mga Gawa.

1 Macedonia / Efeso
humigit-kumulang AD 60–62 · Hinuha
Rekonstruksiyong interpretatibo	2 Macedonia / Efeso
humigit-kumulang AD 60–62 · Hinuha
Rekonstruksiyong interpretatibo
3 Macedonia / Efeso
humigit-kumulang AD 60–62 · Hinuha
Rekonstruksiyong interpretatibo	4 Macedonia / Efeso
humigit-kumulang AD 62–64 · Hinuha
Rekonstruksiyong interpretatibo
5 Macedonia / Efeso
humigit-kumulang AD 62–64 · Hinuha
Rekonstruksiyong interpretatibo	6 Macedonia / Efeso
humigit-kumulang AD 62–64 · Hinuha
Rekonstruksiyong interpretatibo

Ano ang itinatag ng teksto

May matibay na batayan

Binibigyan ng 1 Timoteo si Timoteo ng mga tagubilin upang harapin ang maling turo at ayusin ang pagsamba, pamumuno, pangangalaga, kayamanan, at pagbabantay sa mensaheng ipinagkatiwala.

Si Timoteo ang tuwirang tumanggap, at inilalarawan ang naglilingkod sa mga mananampalataya sa Efeso. Hindi tuwirang para sa buong kongregasyon ang liham.

Pangunahing rekonstruksiyon

Ipinakikita ng liham na nagpunta si Pablo sa Macedonia matapos iwan si Timoteo sa Efeso. Ang tradisyonal na rekonstruksiyon pagkatapos ng Mga Gawa na ipinapakita rito ay naglalagay rito sa AD 62–64.

Hindi tinutukoy ng liham ang lungsod kung saan ito isinulat, hindi isinasalaysay ng Mga Gawa ang iminungkahing pagpapalaya o mga huling paglalakbay, at inilalagay ng ibang kronolohiyang tumatanggap sa tuwirang pag-akda ni Pablo ang liham na mas malapit sa AD 65.

Iba pang kapani-paniwalang pagbasa

Para sa karamihan ng kritikal na pag-aaral, isinulat ng isang may-akdang gumagawa sa tradisyong kay Pablo ang 1 Timoteo matapos ang buhay ni Pablo; madalas na binabanggit ang bokabularyo, kaayusan ng iglesia, at hirap ng rutang inilalarawan.

Sampung-minutong plano sa pagtuturo

- Binibigyan ng 1 Timoteo si Timoteo ng mga tagubilin upang harapin ang maling turo at ayusin ang pagsamba, pamumuno, pangangalaga, kayamanan, at pagbabantay sa mensaheng ipinagkatiwala.
- Sa tradisyonal na kronolohiya, ang 1 Timoteo ay matapos ang pagkakulong sa bahay sa Roma at malapit sa Tito, bago ang huling tagpuang Roma na iniuugnay sa 2 Timoteo.
- Ipinakikita ng liham na nagpunta si Pablo sa Macedonia matapos iwan si Timoteo sa Efeso. Ang tradisyonal na rekonstruksiyon pagkatapos ng Mga Gawa na ipinapakita rito ay naglalagay rito sa AD 62–64.
- Para sa karamihan ng kritikal na pag-aaral, isinulat ng isang may-akdang gumagawa sa tradisyong kay Pablo ang 1 Timoteo matapos ang buhay ni Pablo; madalas na binabanggit ang bokabularyo, kaayusan ng iglesia, at hirap ng rutang inilalarawan.

Mga tanong para sa talakayan

Bakit isinulat ang liham na ito?

Ano ang may matibay na batayan, at saan nagkakaiba ang maingat na mga pagbasa?

Mga pangunahing teksto

Mula Roma hanggang Filemon, Magandang Balita Biblia (MBBTAG, 2012). Scripture texts are from the Magandang Balita Biblia © 2012 Philippine Bible Society, used with permission. Para lamang sa mambabasa ang mga sipi; hindi saklaw ng CC BY 4.0 ng proyekto ang teksto ng edisyong ito.

Mga Gawa 7–28, Magandang Balita Biblia (MBBTAG, 2012). Scripture texts are from the Magandang Balita Biblia © 2012 Philippine Bible Society, used with permission. Para lamang sa mambabasa ang mga sipi; hindi saklaw ng CC BY 4.0 ng proyekto ang teksto ng edisyong ito.

Mga sanggunian

Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997). — Kabanata 30, “Liham pastoral: 1 Timoteo”, “Pangkalahatang pagsusuri sa mensahe”

Sinusuri ng bahaging ito ang mga kaugnay na pananaw ng mga iskolar.

Jerome Murphy-O'Connor, Paul: A Critical Life (Oxford University Press, 1996). — Kabanata 1, “Balangkas ng kronolohiya”, “Ebidensiya mula sa mga liham ni Pablo” at “Ebidensiya mula sa Mga Gawa”

Inilalahad ng bahaging ito ang mga iskolar na usaping tumutulong sa maingat na pagsusuri sa konklusiyong ipinapakita rito.

Mga sanggunian sa Kasulatan lamang ang kasama; hindi kasama ang protektadong teksto ng Kasulatan.